

JMM vizsgálati jelentés - KIVONAT

A vizsgálat előzményei

A Franciaországban élő JMM, egy volt fokolarinó által elkövetett, kiskorúak elleni szexuális erőszak miatt folyamatosan érkező bejelentések fényében a Fokoláre Mozgalom úgy döntött, hogy független testületet bíz meg egy rendkívüli vizsgálat elindításával és lefolytatásával.

Az áldozatok hangja

Az a mély és kegyetlen közöny, amelyet a gyermekek szexuális zaklatásának számos áldozata iránt tanúsítanak, akár a vallási mozgalmakban, egyházakban, más intézményekben és egyéb szektorokban, akár a társadalom egészében, folyamatosan rámutat arra a nehéz útra, amelyet áldozatok megtesznek, amikor megosztják a szexuális erőszakról és visszaélésekről szóló történetüket.

Valamennyi bejelentett visszaélés olyan körülmények között történt, amelyeket a Független Vizsgálat "pszichológiai befolyás"-nak nevez. A JMM nemcsak a kiskorúakat, hanem szüleiket és általában a Mozgalom tagjait is manipulálta.

JMM kapcsolatait jelentős hatalmi aránytalanságok jellemzik, ahol a valószínű áldozatok úgy érzik, hogy megfosztották őket döntési szabadságuktól, vagy nem értik teljesen az eseményeket.

Az áldozatok történetei gyakran fájdalmasak, sokkolóak, soha nem hagyják hidegen vagy közömbösen a meghallgatójukat. **Nemcsak különböző egyének áldozatai, hanem gyakran a Mozgalmon belüli rendszerszintű hibák áldozatai is. Legtöbbjük számára alapvető elvárás a szenvedésük elismerése.**

Sokan hűségesek maradtak a Mozgalomhoz és annak lelki tapasztalatához, és hozzá akartak járulni ahhoz, hogy a Fokoláre Mozgalom felismerhesse történetének nehéz pillanatait, és elkerülhesse a hasonló eseményeket a jövőben.

Csábítás és manipuláció

A gyermekek, serdülők és sérülékeny felnőttek bántalmazását gyakran kifinomult manipulációs folyamatok előzik meg. JMM a gyerekek behálózása és manipulálása mellett a szülei manipulálásával is kedvező légkört teremtett ahhoz, hogy közeledni tudjon hozzájuk.

Ezen túlmenően JMM nagyon ügyesen megtévesztette a felelőseket, akik évekig csak minimálisan ismerték a helyzetet. A katolikus egyházhoz és másokhoz hasonlóan a Mozgalom is sokáig inkább a bántalmazók védelmével és saját hírnevének megőrzésével törődött, mint az áldozatok támogatásával. Ily módon JMM éveken keresztül olyan rendszer kedvezményezettje volt, amely védte őt. Ugyanakkor a Fokoláre Mozgalom rendszere szisztematikusan cserbenhagyta az áldozatokat.

Az egyik áldozat felidéz, hogy amikor elmesélte történetét a Nemzetközi Központ felelőseinek, azok zavarba jöttek, és határozottan az volt az érzése, hogy ami történt, azt az ő hibájának tulajdonítják.

A különböző történetek hasonló minta szerint alakulnak, mégpedig olyan helyzetekben, amelyek a hatalom hierarchikus felfogásán és a Mozgalom tanításainak és vezetőinek való teljes engedelmességen alapulnak – ez volt jellemző arra a közege, amelyben JMM-nek oly sokáig lehetősége volt visszaéléseket elkövetnie.

A Mozgalmon belüli egyéb visszaélések (amelyek nem JMM-hez kapcsolódnak)

A különböző emberek által jelentett visszaélések elkövetőinek személyisége gyakran hasonlít JMM-éhez - mások által bálványozott, karizmatikus emberek, akiket központi, érinthetetlen, erkölcsileg feddhetetlen és megbízható személyeknek tartanak. A leírt különféle helyzetek hasonló mintát követnek a hatalommal való visszaélés, a pszichológiai függőség és a rajongás tekintetében. Ez aggasztó képet mutat a Mozgalom állapotáról, és rávilágít a rendszerszerű visszaélési helyzetekre, amelyekről a Mozgalom kezdeti időszakától kezdve tudtak és tudnak a felelősök, de amelyekkel nem foglalkoztak, és ezért valószínűleg mind a mai napig fennállnak.

A tanúk gyakran beszéltek utólagos vagy előzetes helyzetekről is, amelyekben hatalmi, pszichológiai vagy spirituális, és olykor pénzügyi visszaélések is előfordultak. A Mozgalomban szerzett negatív tapasztalatok egyes esetekben hozzájárultak ahhoz, hogy az érintettek önbizalma tovább gyengült, és lehetővé tették a további, különféle típusú visszaéléseket.

Pénzügyi, pszichológiai és lelki visszaélésre, valamint hatalommal való visszaélésre vonatkozó vádak

Az emberek elmondták, hogy olyan viselkedés áldozatai voltak, amelyről úgy érezték, hogy hosszú távon negatív

hatással volt az életükre, néha nagyon drámai módon, és úgy érezték, hogy a Mozgalom felelősei nem hallgatták meg őket teljes mértékben. Ezen túlmenően, bár nyilvánosan elhangzott néhány nyilatkozat és levél, amelyekben elismerték, hogy a Mozgalomban előfordult helytelen viselkedés, szexuális visszaélés és több más nehéz helyzet, az áldozatok és a tanúk elmondták, hogy úgy tűnik, ezeket a nyilatkozatokat nem követték tényleges intézkedések és változások. Így az áldozatok elvesztették bizalmukat a Mozgalom valódi szándékában, hogy véghez vigye a régóta várt tényleges változást és javítást. A Független Vizsgálóbizottságnak elmesélt történetek hasonló mintát követnek: karizmatikus személyiségek, a hatalom központosítása, rajongás és a Mozgalmon belüli szakadék létrehozása a hatalmi elit és a többi tag között. Ezek a pszichológiai befolyáson alapuló minták azonosak azokkal, amelyek a karizmától a visszaélésekhez vezetnek, beleértve a szexuális visszaéléseket is.

EREDMÉNYEK ÉS MEGÁLLAPÍTÁSOK

A JMM által elkövetett szexuális visszaélések

A Független Vizsgálóbizottság hiteles és megbízható beszámolókat kapott - beleértve JMM saját beismerését is - a több mint 30 év alatt (1963-1998) történt esetekre vonatkozó vádokról 26 áldozattól, akik mind fiúk, valamint más tanúktól, férfiaktól és nőktől egyaránt (és kívülállók számoltak be 11 másik áldozatról). Franciaország egész területéről érkeztek jelentések. További jelentések érkeztek a 2017-ig tartó zaklatási esetekről.

A valószínű incidensek kezelése a Fokoláre Mozgalom részéről

A mozgalom piramisszerkezete, az engedelmesség és az egység minduntalan hangsúlyozása minden bizonnyal hozzájárult a rendszerszintű kudarchoz nemcsak a JMM-mel kapcsolatos, hanem más ügyek kezelésében is. Sokan különböző felelősségi szinteken, beleértve a legmagasabb szintű kormányzati személyeket is, értesültek arról, hogy "valami nincs rendben" JMM-mel, és hogy megfigyelés alatt kell tartani. A legmagasabb szintű felelősök azonban mind Franciaországban, mind nemzetközi szinten, amikor 1994/95-ben egy áldozat esete a bírósági ügyek révén a nyilvánosság elé került, megelégedtek azzal, hogy a büntetőeljárás elévülés miatt eredménytelenül zárult, és nem tettek további intézkedéseket.

JMM-nek anyagi segítségre volt szüksége a Mozgalomtól ahhoz, hogy 1998-ban kártérítést fizessen egy áldozatnak. A Független Vizsgálóbizottság arra a következtetésre jutott, hogy a Központ felelősei 1998-ban engedélyezték ezt a kifizetést, tehát értesülniük kellett a tényekről.

A vizsgálóbizottság mindazonáltal azt javasolja, hogy a Mozgalom ahelyett, hogy a felelősöket keresné és felelősségre vonná őket, inkább vizsgálja meg ennek a hibának a rendszerszintű eredetét és az ilyen esetkezelés rendszerszintű kudarcának okát, hogy a jövőben ne fordulhasson elő újra ilyen eset. A rendszerszintű hibákért a felelősséget a legmagasabb szinten és közösen kell viselniük a felelősöknek, mind a jelenlegi, mind a korábbi római felelősöknek. Teljesen át kell gondolni számos olyan tényezőt, amelyek a kudarcokat okozták, vagy hozzájárultak azokhoz, valamint meg kell fontolni, hogy ezek együttesen hogyan vezettek ilyen katasztrofális eredményekhez - mint a Fokoláre Mozgalomban a "család" érzése, az ügyszó és vezetőihez való hűség, a titoktartás, az engedelmesség, a hierarchikus struktúrák, a karizma abszolút volta. A Mozgalom sok jó emberből áll, akik elkötelezettek és tehetségesek, de fel kell ismerni egyes struktúráinak sötét oldalait, amelyek olyan visszaélésekhez vezethetnek, mint amilyenekről a JMM-ügyben és más esetekben hallottunk.

A Fokoláre Mozgalom, más vallási mozgalmakhoz hasonlóan, piramisszerű hatalmi rendszeren alapul. A fokolarinók és fokolarinák (Istennek szentelt világiak) és az önkéntesek közötti különbségtétel alapvető jelentőségű. A Mozgalmat a fokolár és ennek vezetői irányítják, míg a többi tag nagy hozzájárulást nyújt (pszichológiai, szakmai és gazdasági szempontból), de nem ugyanolyan mértékben férnek hozzá a hatalomhoz, az információhoz, a tudáshoz és az irányításhoz. Ez komoly feszültségeket kelt, és rejtett frakciókat hoz létre. Ugyanakkor a Mozgalom alapvető elkötelezettsége a világszintű egység üzenete: "Hogy mindnyájan egy legyünk". A konfliktusokat nem kezelik nyíltan és azonnal, ami elégedetlenséget és feszültséget kelt, ahogyan azt a Független Vizsgálóbizottság különböző beszélgetésekből megértette, amelyek során más helyzetekről is szó esett, ahol a tanúk úgy érezték, hogy rendszeresen visszaélést követtek el velük szemben.

A JMM-hez kapcsolódó ügy klasszikus példája annak, hogy egy ilyen piramisrendszerben nagyon kevés ember tájékozott, és megpróbálja informálisan kezelni a nehéz helyzeteket, amíg ellehetetlenül, és akkor kénytelen sürgősen és szervezetlenül kezelni a problémát. Két tanú számolt be arról, hogy tájékoztatta Rómát, az egyik személyesen, a másik pedig írásbeli közlemény útján. Mindkettőjüknek az volt a határozott benyomása, hogy a jelzéseiket nem vették komolyan. Az egyik áldozat még arról is beszámolt, hogy nyilvánvaló volt, hogy a Nemzetközi Központ felelősei el akartak határolódni tőle, és egyáltalán nem állt szándékukban foglalkozni a panaszával.

Megállapítások, következtetések

A Független Vizsgálóbizottság rendszerszintű hibákat észlel a JMM-ügy kezelésében, és megállapítja, hogy az évek során számos vezető, mind Franciaországban, mind Rómában, nem tudott úgy cselekedni a JMM-ügyben, hogy megvédje az áldozatokat, és megakadályozza a további visszaéléseket vagy visszaélési kísérleteket. Ma már világosnak tűnik, hogy a 2015-ös vezetők ugyanolyan felelősek, mint az 1994-es vagy az 1970-es évekbeli vezetők. Nehéz nem arra a következtetésre jutni, hogy az üggyel kapcsolatos kezdeményezések és döntések inkább az alapító, a társalapító és a Mozgalom védelmére összpontosítottak, mint a sérülékeny emberek védelmére és a további károk megelőzésére. Amint már említettük, ez a megállapítás megfelel számos más hasonló helyzetnek, amelyeket a vallási mozgalmakban és általában a franciaországi egyházban azonosítottak.

A Mozgalom a tények elhallgatását, bagatellizálását és tagadását választotta, és ezért nem volt képes vagy nem volt hajlandó megakadályozni, hogy ezek a helyzetek újra előálljanak, vagy egyszerűen felismerni, aztán határozottan és igazságosan foglalkozni velük. JMM nem egyedi eset a Mozgalom történetében; hasonlóan más helyzetekkel sem néztek szembe. Fontos, hogy a Fokoláre felismerje, elfogadja és elismerje egy olyan Mozgalom sötét oldalát, amely az egységet és a harmóniát kívánja képviselni, és olyan "család" létrehozására törekszik, amely a közös hit és Krisztus tanításai alapján egyesül. A hozzáállás kezd megváltozni; azonban a Fokoláre mint biztonságos szervezet jövőbeni fejlődése szempontjából kulcsfontosságú, hogy aki inkább magának a Mozgalomnak a védelmére fordít figyelmet, mint az egyénekre, az eltávolodjon ettől a gondolkodásmódtól.

Maga Ferenc pápa 2021. február 6-án emlékeztette a Mozgalmat:

„Valóban a vezetői szerep és a lelkiismereti területek összekeverése helyet ad a hatalmi és más visszaéléseknek is, amelyeknek tanúi voltunk, amióta felemeltük ennek a csúnya, problémákkal teli fazéknak a fedelét”.

AJÁNLÁSOK, TANÁCSOK

A vizsgálatból való tanulás és a javulás iránti elkötelezettség is megvan. E kritikus területen történő folyamatos fejlődés fenntartása érdekében fontosak az eddigi befektetések a legjobb gyakorlatok kidolgozásába, a képzésbe és a személyek védelmét szolgáló infrastruktúra kialakításába a kiválasztott munkatársak és a védelmi bizottságok révén. A vizsgálóbizottság elismeri az eddig elvégzett munkát, valamint a felelősök erőfeszítéseit és jó szándékát a további javulás érdekében. A következő intézkedéseket és fejlesztéseket javasoljuk a védelem további folyamatos folytatásához:

- - Kultúra és vezetés

Amint azt a jelentésben leírtuk, a Mozgalom bizonyos megszokásai elősegítették a JMM és mások által elkövetett visszaéléseket. Egy olyan szervezetben, amely a szeretetet és az egységet hangsúlyozó ilyen erős vallási meggyőződésekben és karizmatikus elvekben gyökerezik, nehéz szembenézni ezzel az igazsággal. A felülvizsgálat eredményeinek kezeléséhez, a károk helyreállításához és a pozitív irányú előre lépéshez azonban a Mozgalomnak a mentalitásán kell változtatnia. Mindenki biztonságának és védelmének, méltóságának és tiszteletének kell a legfőbb prioritásnak lennie.

Fontos lesz, hogy a Mozgalom egésze részt vegyen a felmérést követő gyógyulási folyamathoz szükséges átgondolási időszakban. A vezetőknek biztonságos teret kell teremteniük a párbeszédhez, hogy a tagok megvitathassák a jelentés megállapításait, beszélhessenek a Mozgalomban szerzett tapasztalataikról, felvethessék aggodalmaikat, és megoszthassák egymással a közösségek javítására vonatkozó ötleteiket, különösen a biztonság és a védelem kérdéseivel kapcsolatban. Ezek a viták nehezek lesznek a résztvevők és azok számára, akik ezeket vezetik, de alapvető fontosságú, hogy mindenki úgy érezze, hogy részt vesz és elkötelezett a változás folyamatában, hangot kap és megtalálja a helyét, és nyíltan megvitathatja a hatalommal, hierarchiával, engedelmisséggel, tiszteletadással, lojalitással kapcsolatos nyomasztó kérdéseket, valamint azt, hogy a közösséghez tartozás e dicséretes követelményei hogyan okozhatnak nem szándékolt negatív következményeket, például a tehetetlenség érzését a visszaélésekkel és a kifogásolható viselkedéssel való szembenézésben vagy azok bejelentésében.

Teljes körű jótételi folyamatra van szükség a történetek igazságának és a Mozgalom felelősségének elismerése révén a bejelentett esetekben. Szembe kell nézni a múlttal, kritikusan kell szemlélni a lehető legtöbb esetet, együttérzéssel foglalkozni az áldozatok helyzetével, tanulni ezekből az ijesztő tapasztalatokból, és azon dolgozni, hogy ezek ne ismétlődhessenek meg.

A szervezeti kultúra megváltoztatása nagy kihívást jelent, és megkívánja, hogy a felelősök teljesítsék a vállalásokat, amelyekre e vizsgálat során hivatkoztak. Becsületesen kell cselekedniük, és tanúságot kell tenniük lelki meggyőződésükről, valamint a vállalt kötelezettségeikről, különösen a gyermekek és felnőttek védelme érdekében. Olyan légkört kell teremteniük, amelyben minden tag nemcsak tisztában van az egymás tiszteletére és védelmére

vonatkozó kötelezettségeivel, hanem magabiztos is, és képes lépéseket tenni, ha mások viselkedésével kapcsolatban komoly aggályai vannak. A felelősöknek jó példát kell mutatniuk a jó, biztonságos és megfelelő kapcsolatok előmozdításával, ami magában foglalja a határozott fellépést a védelmi szabályok megsértése esetén. Világosan és gyakran kell határozott üzeneteket közvetíteni a gyermekvédelemmel kapcsolatban, kifejtve, hogy mi az elvárás, mi történik a szabályok megsértése esetén, és azok milyen következményekkel járnak.

A kulturális változás része kell, hogy legyen a bejelentők elfogadása és támogatása, és természetesen nem szabad büntetni, hibáztatni vagy kizárni azokat a tagokat, akik aggódnak saját vagy mások biztonságáért és védelméért.

Az intézkedéseknek a következőket kell magukban foglalniuk:

- A nemzetközi szintű felelősök osszák meg a vizsgálat eredményeit, és támogassák a Mozgalmon belüli reflektálási folyamatot.
- A felelősök minden szinten indítsanak fórumokat a felmérés eredményeiről és teremtsenek alkalmakat a párbeszédre olyan "biztonságos terekben", amelyek lehetővé teszik a tagok számára, hogy beszéljenek a vizsgálatra adott reakcióikról, tapasztalatukról a Fokoláre Mozgalomhoz való tartozásukról és a gyermekvédelem javítása érdekében javasolt változtatásokról.
- A nemzetközi szintű felelősök szervezzenek "meghallgatásokat" vagy folytassanak meghallgatási tevékenységet.

- Megelőzési intézkedések - politikák és eljárások, tanulságok és fejlesztés

Bár az Iránymutatások fontosak, a Mozgalom tagjaival készített interjúkból ez nem derült ki. Még nem ismerik őket, nem tudják, hogyan kell definiálni a visszaélést, vagy azonosítani a visszaélési helyzeteket. Nem értik, hogy ezek milyen hatással vannak az egyénekre.

A hatalommal való visszaélés egyes helyzetei idővel, néha több év alatt alakulnak ki. A felelősöknek ösztönözniük kell a nagyobb tudatosságot és a demokratikusabb működést, hogy ezeket a helyzeteket orvosolni lehessen, mielőtt tovább súlyosbodnának.

A felelősök számára minden szinten képzéseket kell kidolgozni.

Az Iránymutatásokat, a Kézikönyvet és a többi anyagot felül kell vizsgálni annak biztosítására, hogy a Mozgalomban mindenki - kiskorúak és felnőttek - védelme érdekében minél szélesebb körben foglalkozzanak a témával.

A képzést ki kell terjeszteni a gyermekvédelem tágabb fogalmára, beleértve a gyermekeket és felnőtteket érő bármilyen sérelem jeleinek felismerését, benne foglalva az olyan kérdéseket, mint a hatalommal való visszaélés, inzultálás, zaklatás, deviáns szexuális magatartás, lelki és anyagi visszaélés.

- Válaszintézkedések - jelentéstétel és beavatkozás

Minden helyi gyermekvédelmi bizottságnak ki kell neveznie védelmi megbízottakat (egy férfit és egy nőt), akik a panaszokra vagy bejelentésekre válaszolnak.

Az iránymutatásokban megfogalmazott, az aggályok bejelentésére vonatkozó erkölcsi kötelezettséget ki kell egészíteni azzal az erkölcsi kötelezettséggel, hogy mindent meg kell tenni a jelzett aggályok orvoslására.

Biztonságos tereket kell létrehozni a Mozgalom minden országos közösségében a pszichológiai, anyagi és lelki visszaélések, valamint a tekintéllyel és hatalommal való visszaélések bejelentésére, hogy megkönnyítsék az összes olyan múltbeli és jelenlegi helyzet megosztását és későbbi ellenőrzését, amelyben valaki a Mozgalmon belüli helytelen viselkedés áldozatának tekinti magát.

A bejelentési csatornákat felül kell vizsgálni és tovább kell fejleszteni, beleértve a bizalmas (külső) bejelentési csatorna lehetőségét.

- Folyamatos megfigyelés és felülvizsgálat

TOVÁBBI SZEMPONTOK

Bocsánatkérő szavak

A Független Vizsgálóbizottság súlyos rendszerszintű hibákat állapított meg a JMM-mel kapcsolatos ügyekben, ezért azt ajánlja, hogy a Fokoláre Mozgalom kérjen nyilvános, őszinte, mély és feltétel nélküli bocsánatot az áldozatoktól, elismerve, hogy a Mozgalom elmulasztotta megvédeni őket és másokat olyan visszaélésekkel szemben, amelyeket meg lehetett és meg kellett volna előzni vagy fel kellett volna ismerni.

Amennyire lehetséges, az áldozatoknak személyes és őszinte bocsánatkérést kell kapniuk az elnöktől, amelyben elismeri, hogy a Mozgalom képtelen volt megvédeni őket, és mélységes bocsánatkérését fejezi ki.

Kártérítési program/jóvátétel

Tanácsoljuk, hogy a jogorvoslati mechanizmus legyen független a Fokoláre Mozgalomtól, és azt átlátható és hatékony módon egy harmadik fél szervezete vagy testülete hajtsa végre, amely a Fokoláre Mozgalomtól független, megfelelő tapasztalattal rendelkező személyekből áll. A megoldásokat a lehető leghamarabb fel kell ajánlani, és a kérelmezőknek fellebbezési jogot kell biztosítani.

Más áldozatok

Fontos, hogy a Mozgalom ne feledkezzen meg a többi áldozatról és a többi folyamatban lévő ügyről se, és hogy stratégiát dolgozzon ki az összes többi ügy figyelemmel kísérésére.

Ugyanakkor, ahogyan a Független Vizsgálóbizottságot különböző források tájékoztatták, vannak olyan visszaélések, amelyek nem tipikusak és nem mindig egy konkrét visszaélőhöz kapcsolódnak, hanem olyan rendszerszintű problémákhoz, amelyek utat nyitnak a hatalommal való visszaélésnek, és amelyeket megfelelő folytonos megfigyelésekkel szintén elemezni és orvosolni kell.